

Procestermijnen - Oostenrijk

INHOUDSOPGAVE

- 1 Welke termijnen worden gehanteerd in het burgerlijk procesrecht?
- 2 Lijst van feestdagen die worden aangemerkt als niet-werkdag zoals voorgeschreven in Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71 van 3 juni 1971.
- 3 Welke algemene regels gelden er voor de termijnen in de verschillende civiele procedures?
- 4 Indien een handeling of formaliteit binnen een bepaalde termijn moet worden verricht, wat is dan het moment van aanvang?
- 5 Is het moment waarop een termijn begint te lopen afhankelijk van de manier waarop het document wordt bezorgd of betekend (betekening door een deurwaarder of per post)?
- 6 Als de termijn ingaat vanaf een gebeurtenis, wordt de dag van deze gebeurtenis dan meegerekend in de berekening van de termijn?
- 7 Indien de looptijd van een termijn in dagen is vastgesteld, geldt het aantal dagen dan in kalenderdagen of alleen in werkdagen?
- 8 En als die termijn in weken, maanden of jaren is vastgesteld?
- 9 Wanneer verstrijken dergelijke termijnen?
- 10 Indien de termijn afloopt op een zaterdag, een zondag, een feestdag of een niet-werkdag, wordt deze dan verlengd tot de volgende werkdag?
- 11 Zijn er omstandigheden waarin termijnen worden verlengd? Wat zijn de voorwaarden voor dergelijke verlengingen?
- 12 Welke termijnen gelden voor het instellen van een beroep?
- 13 Kunnen rechtbanken termijnen veranderen, met name de termijnen waarbinnen een partij moet verschijnen, of een bijzondere datum vaststellen waarop een partij moet verschijnen?
- 14 Indien een partij die verblijft op een plaats waar hij voor een termijnverlenging in aanmerking komt, van een tot hem gerichte beslissing in kennis wordt gesteld op een plaats waar degenen die daar verblijven niet voor een termijnverlenging in aanmerking komen, verliest die partij dan het recht op termijnverlenging?
- 15 Welke sancties staan op de niet-naleving van een termijn?
- 16 Als de termijn is verstreken, welke rechtsmiddelen hebben dan de partijen die deze hebben laten verstrijken, d.w.z. de niet verschenen partijen?

1 Welke termijnen worden gehanteerd in het burgerlijk procesrecht?

Het Oostenrijkse recht kent verschillende soorten termijnen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen formeel- en materieelrechtelijke termijnen. Formeelrechtelijke termijnen zijn termijnen waarbinnen een partij of andere procesdeelnemer een bepaalde proceshandeling kan of moet verrichten. Materieelrechtelijke termijnen zijn termijnen waarbinnen een bepaalde gebeurtenis moet plaatsvinden om een bepaald materieelrechtelijk gevolg tot stand te brengen (bv. de termijn voor het instellen van een rechtsvordering tot opheffing van een bezitsstoornis ex § 454 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*Zivilprozessordnung – ZPO*) of voor het opzeggen van de huur ex § 560 ZPO). Van

belang is dat bij formeelrechtelijke termijnen de dagen voor de postbezorging niet zijn inbegrepen en bij materieelrechtelijke termijnen wel. Dit betekent bijvoorbeeld dat een beroep (formeelrechtelijke termijn) wordt geacht tijdig te zijn ingesteld als het beroepschrift is gepost op de laatste dag van de beroepstermijn (datum van het poststempel), zelfs als het pas ruim na het verstrijken van de termijn bij de rechtbank wordt bezorgd.

Het maakt ook verschil of de duur van de termijn rechtstreeks door de wet wordt bepaald (bijvoorbeeld termijnen voor het instellen van beroep) of dat deze door de rechter is vastgesteld, afhankelijk van wat in het concrete geval noodzakelijk is (bijvoorbeeld de termijn voor het storten van een waarborgsom voor de proceskosten). Een combinatie van beide zijn de onderzoekstermijnen, waarbij de wet slechts een bepaald tijdskader voorschrijft (een minimum- of maximumtermijn of, zoals in § 257, lid 1 ZPO voor de datum van de voorbereidende zitting, een globale termijn).

Absolute termijnen worden bepaald door het tijdstip waarop ze verstrijken (meestal een kalenderdag), terwijl bij relatieve termijnen de aanvangsdatum en duur worden aangegeven.

Over het algemeen kan een termijn door de rechter worden verlengd (verlengbare termijnen – *erstreckbare Fristen*). In de uitzonderlijke gevallen dat verlenging bij wet is verboden, spreekt men van niet-verlengbare of fatale termijnen (*unerstreckbare Fristen* of *Notfristen*), bijvoorbeeld de termijnen voor het instellen van beroep.

Het onderscheid tussen herstelbare (*restituierbare*) en niet-herstelbare (*nicht restituierbare*) termijnen heeft betrekking op de vraag of bij het niet in acht nemen van een termijn herstel in de vorige toestand mogelijk is. In de regel zijn termijnen herstelbaar. In de uitzonderlijke gevallen dat herstel in de vorige toestand is verboden, spreekt men van een *Präklusivfrist* of *Fallfrist*. Voorbeelden van dergelijke formeelrechtelijke termijnen zijn de termijnen voor een verzoek tot nietigverklaring of herziening (§ 534 ZPO).

2 Lijst van feestdagen die worden aangemerkt als niet-werkdag zoals voorgeschreven in Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71 van 3 juni 1971.

Zaterdag, zondag, Goede Vrijdag en de wettelijk erkende feestdagen zijn in Oostenrijk vrije dagen. Wettelijk erkende feestdagen zijn Nieuwjaarsdag (1 januari), Driekoningen (6 januari), Tweede Paasdag, 1 mei (*Staatsfeiertag*), Hemelvaart, Tweede Pinksterdag, Sacramentsdag, Maria-Hemelvaart (15 augustus), Nationale Feestdag (26 oktober), Allerheiligen (1 november), Maria-Onbevleete-Ontvangenis (8 december) en Eerste en Tweede Kerstdag (25 en 26 december).

3 Welke algemene regels gelden er voor de termijnen in de verschillende civiele procedures?

De wettelijke bepalingen over termijnen zijn hoofdzakelijk te vinden in § 123 tot en met § 129 ZPO en § 140 tot en met § 143 ZPO, alsmede in § 89 van de wet op de rechterlijke organisatie (*Gerichtsorganisationsgesetz – GOG*).

4 Indien een handeling of formaliteit binnen een bepaalde termijn moet worden verricht, wat is dan het moment van aanvang?

Een termijn begint normaliter te lopen op de dag dat de beslissing waarin de termijn wordt genoemd of die de termijn doet ingaan rechtsgeldig is betekend, of anders bij de uitspraak van die beslissing (§ 124 ZPO).

5 Is het moment waarop een termijn begint te lopen afhankelijk van de manier waarop het document wordt bezorgd of betekend (betekening door een deurwaarder of per post)?

Nee, zoals in het antwoord op vraag 4 is vermeld, is in de regel de betekening de gebeurtenis die een (formeel) termijn doet ingaan, ongeacht de wijze van betekening.

De termijn begint met de betekening of uitspraak van de beslissing waarin de termijn wordt genoemd of die de termijn doet ingaan.

6 Als de termijn ingaat vanaf een gebeurtenis, wordt de dag van deze gebeurtenis dan meegerekend in de berekening van de termijn?

Nee, bij de berekening van de termijn wordt de dag waarop de gebeurtenis valt die de termijn doet ingaan (bijvoorbeeld de betekening), niet meegeteld.

7 Indien de looptijd van een termijn in dagen is vastgesteld, geldt het aantal dagen dan in kalenderdagen of alleen in werkdagen?

Termijnen worden berekend op basis van kalenderdagen.

8 En als die termijn in weken, maanden of jaren is vastgesteld?

Ook dan worden de termijnen berekend op basis van kalenderdagen.

9 Wanneer verstrijken dergelijke termijnen?

Termijnen die in weken, maanden of jaren worden uitgedrukt, eindigen met het verstrijken van de dag van de laatste week of de laatste maand waarvan de naam of het getal overeenkomt met de aanvangsdag van de termijn (§ 125, lid 2 ZPO). Indien deze dag ontbreekt in de laatste maand van de termijn (bijvoorbeeld omdat een termijn van één maand begint op 31 januari), dan eindigt de termijn met het verstrijken van de laatste dag van die maand (§ 125, lid 2 ZPO). Vrije dagen hebben geen invloed op de aanvang en duur van een termijn.

10 Indien de termijn afloopt op een zaterdag, een zondag, een feestdag of een niet-werkdag, wordt deze dan verlengd tot de volgende werkdag?

Ja. Wanneer het einde van een termijn op een zaterdag, zondag, feestdag of op Goede Vrijdag valt, verstrijkt die termijn pas op de eerstvolgende werkdag.

11 Zijn er omstandigheden waarin termijnen worden verlengd? Wat zijn de voorwaarden voor dergelijke verlengingen?

Fatale termijnen in beroepsprocedures worden geschorst tussen 15 juli en 17 augustus en tussen 24 december en 6 januari. Als het begin van een van deze perioden in een fatale termijn valt of het begin van een fatale termijn in een van deze perioden, dan wordt de termijn verlengd voor de gehele duur van die periode c.q. het gedeelte van die periode dat bij aanvang van de termijn nog resteert.

Dit geldt niet in enkele bijzondere procedures, in het bijzonder procedures wegens bezitsstoomis en alimentatie-, tenuitvoerleggings- en kortgedingprocedures, en evenmin voor verstekvonnissen en *Anerkennsurteile* (beslissing die kan volgen op een erkenning van de gedaagde).

12 Welke termijnen gelden voor het instellen van een beroep?

De termijnen voor het instellen van beroep zijn in de regel afhankelijk van het soort beslissing (vonnis of beschikking) en het onderwerp van de zaak. In contentieuze civiele procedures is de termijn voor het aantekenen van beroep tegen een beschikking (*Rekurs*) over het algemeen veertien dagen en voor het aantekenen van beroep tegen een vonnis (*Berufung*) vier weken.

13 Kunnen rechtbanken termijnen veranderen, met name de termijnen waarbinnen een partij moet verschijnen, of een bijzondere datum vaststellen waarop een partij moet verschijnen?

Over het algemeen kan een termijn door de rechter worden verlengd (verlengbare termijnen – *erstreckbare Fristen*). In de uitzonderlijke gevallen dat verlenging bij wet is verboden, spreekt men van niet-verlengbare of fatale termijnen (*unerstreckbare Fristen* of *Notfristen*), bijvoorbeeld de termijnen voor het instellen van beroep.

Alle termijnen kunnen door de partijen bij schriftelijke overeenkomst worden verkort. De rechtbank kan op verzoek van een partij een termijn verkorten, mits aannemelijk wordt gemaakt dat dit noodzakelijk is ter voorkoming van aanzienlijke schade en de wederpartij de proceshandeling zonder problemen tijdens de verkorte termijn kan verrichten (§ 129 ZPO).

Een termijn kan op verzoek worden verlengd wanneer de partij die hierbij gebaat is om dwingende of zeer gewichtige redenen de proceshandeling niet binnen de gestelde termijn kan verrichten, en in het bijzonder wanneer deze partij bij het niet verlengen van de termijn onherstelbare schade zou lijden (§ 128, lid 2 ZPO). Partijen mogen een termijn niet bij overeenkomst verlengen (§ 128, lid 1 ZPO).

14 Indien een partij die verblijft op een plaats waar hij voor een termijnverlenging in aanmerking komt, van een tot hem gerichte beslissing in kennis wordt gesteld op een plaats waar degenen die daar verblijven niet voor een termijnverlenging in aanmerking komen, verliest die partij dan het recht op termijnverlenging?

Nee, want het gaat hier om het tijdig verrichten van proceshandelingen tegenover een Oostenrijkse rechter.

15 Welke sancties staan op de niet-naleving van een termijn?

Een partij die een proceshandeling niet binnen de gestelde termijn verricht, wordt in het algemeen uitgesloten van het verrichten van die handeling (*Präklusionswirkung*, § 144 ZPO). Uitzonderingen zijn onder meer § 289, lid 2 ZPO (gevolgen van het niet verschijnen bij de bewijsverkrijging) en § 491 ZPO (gevolgen van het niet verschijnen in hoger beroep).

Een te laat verrichte proceshandeling moet in de regel krachtens de wet, maar in sommige gevallen alleen op verzoek, nietig worden verklaard.

In bepaalde gevallen heeft een verzuim naast algemene ook specifieke gevolgen. Die zijn zeer divers. Het belangrijkste specifieke gevolg van een verzuim is dat een partij kan verzoeken om vonnis bij verstek te wijzen wanneer de andere partij niet is verschenen (§ 396 en § 442 ZPO). Andere voorbeelden: Wanneer beide partijen niet ter terechtzitting verschijnen, wordt de

procedure op grond van § 170 ZPO voor minstens drie maanden geschorst. Wanneer de eiser in een echtelijk geschil niet verschijnt, verklaart de rechtbank de vordering op verzoek van de gedaagde voor ingetrokken zonder dat afstand is gedaan van de vordering (§ 460, lid 5 ZPO).

16 Als de termijn is verstreken, welke rechtsmiddelen hebben dan de partijen die deze hebben laten verstrijken, d.w.z. de niet verschenen partijen?

Voor het ongedaan maken van de rechtsgevolgen die ontstaan doordat men heeft verzuimd op een terechtzitting te verschijnen of een proceshandeling te verrichten, komen de volgende rechtsmiddelen in aanmerking:

Herstel in de vorige toestand (*Wiedereinsetzung in den vorigen Stand*) (§ 146 e.v. ZPO):

Herstel in de vorige toestand is een rechtsmiddel dat kan worden ingesteld tegen de gevolgen van het niet ter terechtzitting verschijnen of het niet binnen de gestelde termijn verrichten van een proceshandeling. Het rechtsmiddel is ontvankelijk wanneer het verzuim van de partij of haar vertegenwoordiger is toe te schrijven aan een onvoorziene of onvermijdelijke gebeurtenis en de partij of haar vertegenwoordiger geen of slechts een geringe schuld heeft aan het verzuim (*leichte Fahrlässigkeit*). Dit rechtsmiddel moet binnen veertien dagen nadat de belemmering is opgeheven, worden ingesteld.

Verzet (*Widerspruch*) (§ 397a en § 442a ZPO):

Verzet is een rechtsmiddel dat strekt tot opheffing van een verstekvonnis in de zin van § 396 of § 442 ZPO. Verzet moet in de regel binnen de niet-verlengbare termijn van veertien dagen na betekening van het verstekvonnis bij de behandelende rechtbank worden aangetekend in de vorm van een conclusie (*vorbereitender Schriftsatz*).

Hoger beroep (*Berufung*) (§ 461 e.v. ZPO):

Een verstekvonnis kan met name dan in hoger beroep worden aangevochten wanneer feitelijk geen sprake is van verstek omdat een van de nietigheidsgronden van § 477, lid 1, punt 4 en punt 5 ZPO (gebrekkige betekening resp. geen procesvertegenwoordiging) van toepassing is.

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Laatste update: 24/09/2018